

Το πρόβλημα της φτώχειας και της πείνας

Πώς θα θρέψουμε τον πληθυσμό του πλανήτη χωρίς να κατασπαταλήσουμε τους φυσικούς πόρους;

Μπορούμε να χορτάσουμε χωρίς να διψάσουμε όταν το 80% περίπου της παγκόσμιας κατανάλωσης νερού προορίζεται για τη γεωργία; Η βιομηχανοποίηση της γεωργίας (γεωργικά λιπάσματα, φυτοφάρμακα, βελτιωμένες ποικιλίες κ.λπ.) εξασφαλίζει σοδειές αλλά ταυτόχρονα προκαλεί υποβάθμιση του εδάφους και συμβάλλει στο του θερμοκηπίου και στη μείωση της βιοποικιλότητας. Για την εξασφάλιση καλλιεργήσιμης γης και βοσκοτόπων κόβονται πολύτιμα δάση. Η ποιότητα και η των τροφίμων υποβαθμίζονται.

Έξι δισεκατομμύρια στόματα όμως, που αυξάνονται διαρκώς, πρέπει να χορτάσουν. Ποιες λύσεις υπάρχουν; Μπορεί η βιολογική γεωργία, η τεχνολογία και ειδικότερα η βιοτεχνολογία να δώσουν λύσεις; Ποιος είναι ο ρόλος ο δικός μας, των καταναλωτών; Στο πιάτο μας δε διακυβεύεται μόνο η υγεία μας αλλά και το πρόβλημα της φτώχειας και της πείνας.

Η διατροφική κρίση του 21^{ου} αιώνα.

Οι εξεγέρσεις για την άνοδο των τιμών των τροφίμων, που σημειώθηκαν πρόσφατα σε πολλές χώρες του στο προσκήνιο ένα σημαντικό πλήττει της της

Εμείς...

- ▶ Τι τρώμε;
- ▶ Τι φαγητά μπορούμε να βρούμε στη λαϊκή ή στο σουπερ μάρκετ;
- ▶ Ρωτήστε τους παππούδες σας αν στην εποχή τους ήταν διαθέσιμα όλων των ειδών τα τρόφιμα. Τι άλλαξε;
- ▶ Ποια φαγητά δεν μπορούμε να αγοράσουμε επειδή είναι πολύ ακριβά;
- ▶ Έχετε ακούσει σε κάποιες περιόδους να ακριβαίνουν πολύ κάποια είδη τροφίμων; Γιατί γίνεται αυτό;
- ▶ Πόσο εξαρτιόμαστε από εισαγόμενα είδη τροφής;
- ▶ Με ποιο τρόπο συνδέονται οι καθημερινές μας συνήθειες με την άνοδο της τιμής των τροφίμων;

▶ Η κερδοσκοπία στον τομέα των διατροφικών

μηχανήματα, μεγαλύτερες φαινόμενο
Θρεπτική αξία

Οι τέσσερις φίλοι

Μετά το φουντάδικο για της ένα σάντουιτς βιολογικής καλλιέργειας, και η Άννα ξετυλίγει μια σοκολάτα αγορασμένη από το κατάστημα με τα προϊόντα δίκαιου εμπόριου. Ο Βασίλης αγοράζει μια σπανακόπιτα από το διπλανό τυροπιτάδικο.

Μυρτώ: Αμάν, ρε Τζιμή! Το χάμπουργκερ αυτό κατέστρεψε τα δάση του Αμαζονίου. Άσε που οι ντόπιοι στις χώρες αυτές πεινάνε. Τους δώσαμε πρτε τίποτα πίσω που πήραμε τη γη τους και τα ωραία τους δάση;

Δημήτρης: Ποιος μιλάει! Τα βιολογικά, αγάπη μου, είναι για τους άνετους οικονομικά. Είναι ακριβά. Νοιάζεσαι εσύ για τους φτωχούς και πεινασμένους; Η βιολογική γεωργία δεν μπορεί να θρέψει τον κόσμο. Σε αποστρέψα πάλι ο μεγάλος!

Άννα: Για κοιτάξε τι γράφει εδώ. Η σοκολάτα αυτή επιστρέφει στους φτωχούς Βραζιλιάνους καλλιεργητές κακαόδένδρων ένα δίκαιο εισόδημα. Το ελεύθερο εμπόριο, ο καπιταλισμός και η παγκοσμιοποίηση φταίνε για τη φτώχεια και την πείνα. Εγώ πιστεύω στο δίκαιο εμπόριο. Τελεία.

Βασίλης: Η σπανακοπιτίτσα μου είναι λίγο λιγδερή αλλά είναι Η λύση. Ελληνικό σπανάκι και τυρί, ελληνικό πράμα εντελώς. Ούτε κλαδί δέντρου δεν κόπηκε για να γίνει ούτε κανένας ιθαγενής πεινάει. Χα.

Άννα: Ναι, το φυτοφάρμακο που έχει το σπανάκι, θα σου πω εγώ πόσο ντόπιο είναι. Οι τέσσερις φίλοι μιλάνε τώρα όλοι μαζί χωρίς να βγάζουνε πρόσεξαν τον άνθρωπο που έμαχνε στο σκουπιδοτενεκέ. μισοφαγωμένο χάμπουργκερ

σκόλασμα ο Δημήτρης εισβάλλει πεινασμένος στο φαστ- ένα μεγάλο χάμπουργκερ. Η Μυρτώ βγάζει από την τσάντα που δεν πρόλαβε να φάει στο διάλειμμα, με λαχανικά και τυρί

Μυρτώ: Άσε που οι ντόπιοι στις χώρες αυτές πεινάνε. Τους δώσαμε πρτε τίποτα πίσω που πήραμε τη γη τους και τα ωραία τους δάση;

Δημήτρης: Ποιος μιλάει! Τα βιολογικά, αγάπη μου, είναι για τους άνετους οικονομικά. Είναι ακριβά. Νοιάζεσαι εσύ για τους φτωχούς και πεινασμένους; Η βιολογική γεωργία δεν μπορεί να θρέψει τον κόσμο. Σε αποστρέψα πάλι ο μεγάλος!

Άννα: Για κοιτάξε τι γράφει εδώ. Η σοκολάτα αυτή επιστρέφει στους φτωχούς Βραζιλιάνους καλλιεργητές κακαόδένδρων ένα δίκαιο εισόδημα. Το ελεύθερο εμπόριο, ο καπιταλισμός και η παγκοσμιοποίηση φταίνε για τη φτώχεια και την πείνα. Εγώ πιστεύω στο δίκαιο εμπόριο. Τελεία.

Βασίλης: Η σπανακοπιτίτσα μου είναι λίγο λιγδερή αλλά είναι Η λύση. Ελληνικό σπανάκι και τυρί, ελληνικό πράμα εντελώς. Ούτε κλαδί δέντρου δεν κόπηκε για να γίνει ούτε κανένας ιθαγενής πεινάει. Χα.

Άννα: Ναι, το φυτοφάρμακο που έχει το σπανάκι, θα σου πω εγώ πόσο ντόπιο είναι. Οι τέσσερις φίλοι μιλάνε τώρα όλοι μαζί χωρίς να βγάζουνε πρόσεξαν τον άνθρωπο που έμαχνε στο σκουπιδοτενεκέ. μισοφαγωμένο χάμπουργκερ

Μυρτώ: Αμάν, ρε Τζιμή! Το χάμπουργκερ αυτό κατέστρεψε τα δάση του Αμαζονίου. Άσε που οι ντόπιοι στις χώρες αυτές πεινάνε. Τους δώσαμε πρτε τίποτα πίσω που πήραμε τη γη τους και τα ωραία τους δάση;

Δημήτρης: Ποιος μιλάει! Τα βιολογικά, αγάπη μου, είναι για τους άνετους οικονομικά. Είναι ακριβά. Νοιάζεσαι εσύ για τους φτωχούς και πεινασμένους; Η βιολογική γεωργία δεν μπορεί να θρέψει τον κόσμο. Σε αποστρέψα πάλι ο μεγάλος!

Άννα: Για κοιτάξε τι γράφει εδώ. Η σοκολάτα αυτή επιστρέφει στους φτωχούς Βραζιλιάνους καλλιεργητές κακαόδένδρων ένα δίκαιο εισόδημα. Το ελεύθερο εμπόριο, ο καπιταλισμός και η παγκοσμιοποίηση φταίνε για τη φτώχεια και την πείνα. Εγώ πιστεύω στο δίκαιο εμπόριο. Τελεία.

Βασίλης: Η σπανακοπιτίτσα μου είναι λίγο λιγδερή αλλά είναι Η λύση. Ελληνικό σπανάκι και τυρί, ελληνικό πράμα εντελώς. Ούτε κλαδί δέντρου δεν κόπηκε για να γίνει ούτε κανένας ιθαγενής πεινάει. Χα.

Άννα: Ναι, το φυτοφάρμακο που έχει το σπανάκι, θα σου πω εγώ πόσο ντόπιο είναι. Οι τέσσερις φίλοι μιλάνε τώρα όλοι μαζί χωρίς να βγάζουνε πρόσεξαν τον άνθρωπο που έμαχνε στο σκουπιδοτενεκέ. μισοφαγωμένο χάμπουργκερ

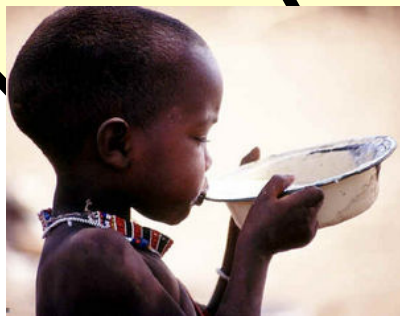
Άννα: Ναι, το φυτοφάρμακο που έχει το σπανάκι, θα σου πω εγώ πόσο ντόπιο είναι. Οι τέσσερις φίλοι μιλάνε τώρα όλοι μαζί χωρίς να βγάζουνε πρόσεξαν τον άνθρωπο που έμαχνε στο σκουπιδοτενεκέ. μισοφαγωμένο χάμπουργκερ

αναπτυσσόμενου κόσμου, έφεραν πρόβλημα. Η άνοδος των τιμών των τροφίμων εκατομμύρια ανθρώπους που ζούνε στα όρια φτώχειας. Το φαινόμενο είναι σύνθετο. Οι αιτίες ανόδου των τιμών, ιδίως των δημητριακών και του ρυζιού, που είναι τα βασικότερα είδη διατροφής της ανθρωπότητας, είναι πολλές:

- ▶ Τα ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής, η λειψυδρία και η υποβάθμιση εδαφών, που συμβάλλουν στη μείωση της παραγωγής αγροτικών προϊόντων σε κάποιες περιοχές.

- ▶ Γράψτε ένα άρθρο στην εφημερίδα για το πώς συνδέεται το πρόβλημα της πείνας με τα περιβαλλοντικά προβλήματα.
- ▶ Κάντε μια έρευνα με ερωτηματολόγιο για τις διατροφικές μας συνήθειες. Τι φαγητά τρώμε; Ποια από αυτά είναι εισαγόμενα; Ποια είναι πολύ ακριβά;
- ▶ Φτιάξτε ένα ενημερωτικό σποτάκι για το δίκαιο εμπόριο.
- ▶ Απεικονίστε το πλέγμα των αιτιών και των αποτελεσμάτων της διατροφικής κρίσης σε ένα διάγραμμα.
- ▶ Βρείτε ένα δημιουργικό τρόπο να απεικονίσετε το χάρτη των περιοχών που μαστίζονται περισσότερο από την πείνα και απειλούνται από την κλιματική αλλαγή.
- ▶ Είσαστε μέλος της Επιτροπής του ΟΗΕ για την Αντιμετώπιση της Διατροφικής Κρίσης. Προτείνετε μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος σε παγκόσμιο αλλά και σε τοπικό επίπεδο.
- ▶ Ζωντανέψτε ένα ιδανικό στιγμιότυπο για την οικογένεια X από την Αιθιοπία, την ώρα του φαγητού. Πώς το φαντάζεστε;
- ▶ Προετοιμάστε για την τάξη το ιδανικό γεύμα από πλευράς μείωσης του αντίκτυπου στις φτωχότερες χώρες. Ποιες αξίες και ποια φιλοσοφία ζωής προτείνει το γεύμα αυτό;

από εισαγόμενα είδη φυσικών πόρων κόσμο.

▶ Οι «ενεργειακές που αυξάνουν τη καλαμποκιού».

Οι λύσεις...

Προϋποθέτουν μια λαμβάνει υπόψη και θα τεχνολογία και η βιοτεχνολογία, που εγείρει το ζήτημα των μεταλλαγμένων προϊόντων (βλ. ενότητα «Γεωργία»), δεν είναι α priori «καλές ή κακές». Υπάρχουν όμως πολλές παράμετροι που πρέπει να εξεταστούν, όπως οι πιθανές επιπτώσεις των μεταλλαγμένων προϊόντων στη βιοποικιλότητα, την υγεία και το περιβάλλον αλλά και ο ρόλος της βιομηχανίας στην παραγωγή και εμπορική εκμετάλλευση νέων ποικιλιών που υπόσχονται αντοχή στις ασθένειες και μεγάλη παραγωγή.

Προσπάθειες και κινήματα όπως της βιολογικής γεωργίας (βλ. ενότητα «Γεωργία») και του δίκαιου εμπορίου είναι ελπιδοφόρα και προτείνουν μια νέα φιλοσοφία, όχι μόνο για την αγροτική παραγωγή αλλά και για το πρότυπο ανάπτυξης του κόσμου. Προς το παρόν ωστόσο δεν μπορούν να αποτελέσουν λύση για τη διατροφική κρίση και τη φτώχεια.

Προβληματιζόμαστε, ερευνάμε, τοποθετούμαστε, διασαφηνίζουμε τις αρχές και τις αξίες μας, δραστηριοποιούμαστε και... επιλέγουμε το σωστό πιάτο. Καλή όρεξη!

αγαθών, οι όροι με τους οποίους διεξάγεται το παγκόσμιο εμπόριο, ο σκληρός ανταγωνισμός της ελεύθερης οικονομίας.

▶ Η άνοδος του βιοτικού επιπέδου σε χώρες όπως η Κίνα και η συνακόλουθη αύξηση της κατανάλωσης κρέατος, που σημαίνει ότι ένα αυξανόμενο ποσοστό της παραγωγής των σιτηρών προορίζεται για ζωτροφές και όχι για απευθείας κατανάλωση.

▶ Η εξάρτηση των αναπτυσσόμενων χωρών διατροφής, εξαιτίας της εκμετάλλευσης των αυτών των χωρών από τον ανεπτυγμένο

καλλιέργειες» για την παραγωγή βιοκαυσίμων ζήτηση δημητριακών (κυρίως του

μακροπρόθεσμη αγροτική πολιτική που θα αντιμετωπίζει όλους τους παραπάνω παράγοντες. Η

Συνοδευτικό Υλικό